

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE
COMISIA DE ACREDITARE**

**AVIZUL
DE EVALUARE PENTRU REACREDITAREA**

**Instituției Medico-Sanitare Publice
Institutul Mamei și Copilului
al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova**

**PE PROFILUL
„Sănătatea mamei și copilului”
anii 2012-2016**

Comisia specializată de evaluare (Ordinul CNAA, nr. 01-08 din 15 mai 2017):

**Președinte – SOFRONI Dumitru, dr. hab. în șt. med., prof. univ., Institutul Oncologic
Secretar – COJOCARI Svetlana, dr. în șt. med., Institutul de Cardiologie
Economist-contabil – FURTUNĂ Zinaida**

Comisia pe profil:

FRIPTU Valentin, dr. hab. în șt. med., prof. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemitanu

MAZUR Minodora, dr. hab. în șt. med., prof. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemitanu

HOLBAN Ala, dr. în șt. med., conf. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemitanu

Chișinău 2017

ASPECTE GENERALE

Conform ordinului nr. 01-08 al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare din 15 mai 2017, Comisia specializată pentru evaluare în următoarea componență: președinte – Sofroni Dumitru, dr. hab. în șt. med., prof. univ.; secretar – Cojocari Svetlana, dr. în șt. med.; economist – contabil - Furtună Zinaida; comisia pe profilul de cercetare *Sănătatea mamei și copilului* - Friptu Valentin, dr. hab. în șt. med., prof. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemitanu; Mazur Minodora, dr. hab. în șt. med., prof. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemitanu; Holban Ala, dr. în șt. med., conf. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemitanu - a evaluat activitatea științifică a Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul Mamei și Copilului (IMSP IM și C). În activitatea sa membrii Comisiilor s-au condus de Regulamentul privind activitatea Comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004; Codul Muncii al Republicii Moldova. Membrii Comisiei au studiat raportul de autoevaluare al institutului pe profilul: *Sănătatea Mamei și Copilului*, aprobat la ședința Consiliului Științific al IMSP IM și C din 02.03.2017 (*proces-verbal nr.2 din 02.03.2017*), au analizat indicatorii de activitate incluși în raportul de autoevaluare, au vizitat laboratoarele științifice și alte structuri ale instituției. Au fost studiate actele și toate materialele conform prevederilor normative în vigoare. Scopul Comisiei specializate de evaluare a fost de a aprecia nivelul de corespundere criteriilor de reacreditare a IMSP IM și C conform profilului de cercetare.

IMSP IM și C a fost acreditată de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare pe profilulul *Sănătatea Mamei și Copilului* - Certificatul Seria P nr. 051, Hotărârea nr.AC-3/1 din 3 mai 2012.

CADRUL JURIDIC ȘI ORGANIZATORIC DE ACTIVITATE

Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului a fost fondat în anul 1988 prin decizia Guvernului Republicii Moldova nr. 43 din 26.02.1988 „Privind fondarea ICȘDOSMșiC” și ordinul Ministerului Sănătății Republicii Moldova nr.16 din 18.04.1988.

Instituția își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare și Regulamentul instituției, pe principiul autofinanțării, de non-profit, sub nr.1003600151643 de înregistrare la Camera Înregistrării de Stat cu Extras din Registrul de Stat al persoanelor juridice nr.1996 din 31.01.2017. Tipul organizației este determinat în corespundere cu prevederile art. 131 al Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 – Institut de cercetare-dezvoltare cu filiale.

Actualmente Institutul Mamei și Copilului este o Instituție Medico-Sanitară Publică cu subordonare dublă – față de Ministerul Sănătății, ca instituție de profil și față de AȘM.

Instituția funcționează în conformitate cu Organigrama (*fig.1*) și Regulamentul, coordonate cu AȘM și aprobate de Ministerul Sănătății (ordinul nr. 1077 din 30 decembrie 2016) în modul stabilit de legislație. Conform Regulamentului său IMSP IM și C posedă calitatea de persoană juridică din momentul aprobării de către Fondator și înregistrării de stat, posedă cont propriu în bancă, inclusiv și cont valutar, are ștampilă și formular cu siglă de antet, este succesor de drepturi și obligații al Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic Republican pentru Copii „Emilian Coțaga”, IDNO 1003600150059 și al Centrului Național de Sănătate a Reproducerii și Genetică Medicală, IDNO 1006601003902.

Regulamentul este elaborat în conformitate cu Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995 (art. 4), Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 28 februarie 1998, Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2003, Legea nr. 1265-XIV din 05.10.02 „Cu privire la înregistrarea de stat a întreprinderilor și organizațiilor”, alte acte normative în vigoare.

Scopul principal al IMSP IMC este fortificarea sănătății populației Republicii Moldova prin organizarea și asigurarea asistenței medicale, bazate pe tehnologii medicale de performanță, prestarea serviciilor medicale cost-eficiente și calitative, precum și efectuarea cercetărilor științifice în domeniul medicinei.

Structura organizatorică a instituției constituie din aparatul de conducere cu director, vicedirector cercetare, inovare și transfer tehnologic, secretar științific și șefi ai laboratoarelor științifice. În cadrul IMSP IM și C activează 9 laboratoare științifice (*obstetrică, perinatologie, pediatrie, neuropediatrie, corecție chirurgicală a viciilor congenitale la copii, imunologie și microbiologie, morfopatologie, profilaxia patologiilor ereditare, genetică moleculară umană*).

Institutul Mamei și Copilului dispune de Consiliu Științific ce activează în componență a 21 membri, dintre care 2 academicieni, 12 doctori habilitați în medicină, 9 doctori în medicină. În componența consiliului 10 persoane sunt cercetători ai institutului, iar 11 persoane sunt profesori și șefi de catedre a USMF „N. Testemițanu”, amplasate la baza institutului. De asemenea, în cadrul IMSP IM și C activează Consiliul Științific Specializat DH 53.14.00.01 „*Obstetrică și Ginecologie*”, Consiliul Științific Specializat DH 53.14.00.09 „*Pediatrie și Neonatologie*”, abilitate cu dreptul de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat, de asemenea Seminarul Științific de profil „*Obstetrică și Ginecologie*” și Seminarul Științific de profil „*Pediatrie și Neonatologie*”. Un aport considerabil în implementarea rezultatelor cercetărilor îl au Asociația de Medicină Perinatală, Asociația medicilor pediatri și Asociația medicilor obstetricieni – ginecologi.

IMSP IM și C are o comunicare eficientă colaborativă cu AȘM, MS RM, CNAM în identificarea priorităților și implementarea strategiilor în contextul viziunilor trasate și posibilitatea atragerii suportului OMS, UNICEF, proiectelor comune cu USMF, AȘM, ONG-ilor.

Profilul (direcția) științific al instituției este sănătatea mamei și copilului, determinat în conformitate cu prioritățile statului în sfera științei și inovării și cu tendințele de dezvoltare ale științei medicale, iar **strategia** – Reducerea mortalității infantile și a copiilor până la 5 ani, prevenirea invalidizării copiilor și îmbunătățirea sănătății materne.

O altă direcție de activitate a instituției este prezența serviciului organizator-metodic ce coordonează activitatea întregii ramuri de asistență medicală mamei și copilului prin menținerea contactelor cu nivelurile subordonate de asistență. Obiectivele de resort ale instituției se axează, de asemenea, în direcția formării și menținerii potențialului științific prin participarea activă în procesul de pregătire, reciclare și perfecționare a cadrelor înalt calificate, pentru necesitățile sferei științei și inovării, precum și ale învățământului superior.

Cercetătorii științifici ai IMSP IM și C predau cursuri la instituțiile de învățământ preuniversitar, universitar și postuniversitar: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Colegiul de Medicină din Chișinău etc. De asemenea, IM și C este bază pentru multiple catedre universitare cu implicarea în activitatea clinică și de cercetare a personalului didactic universitar.

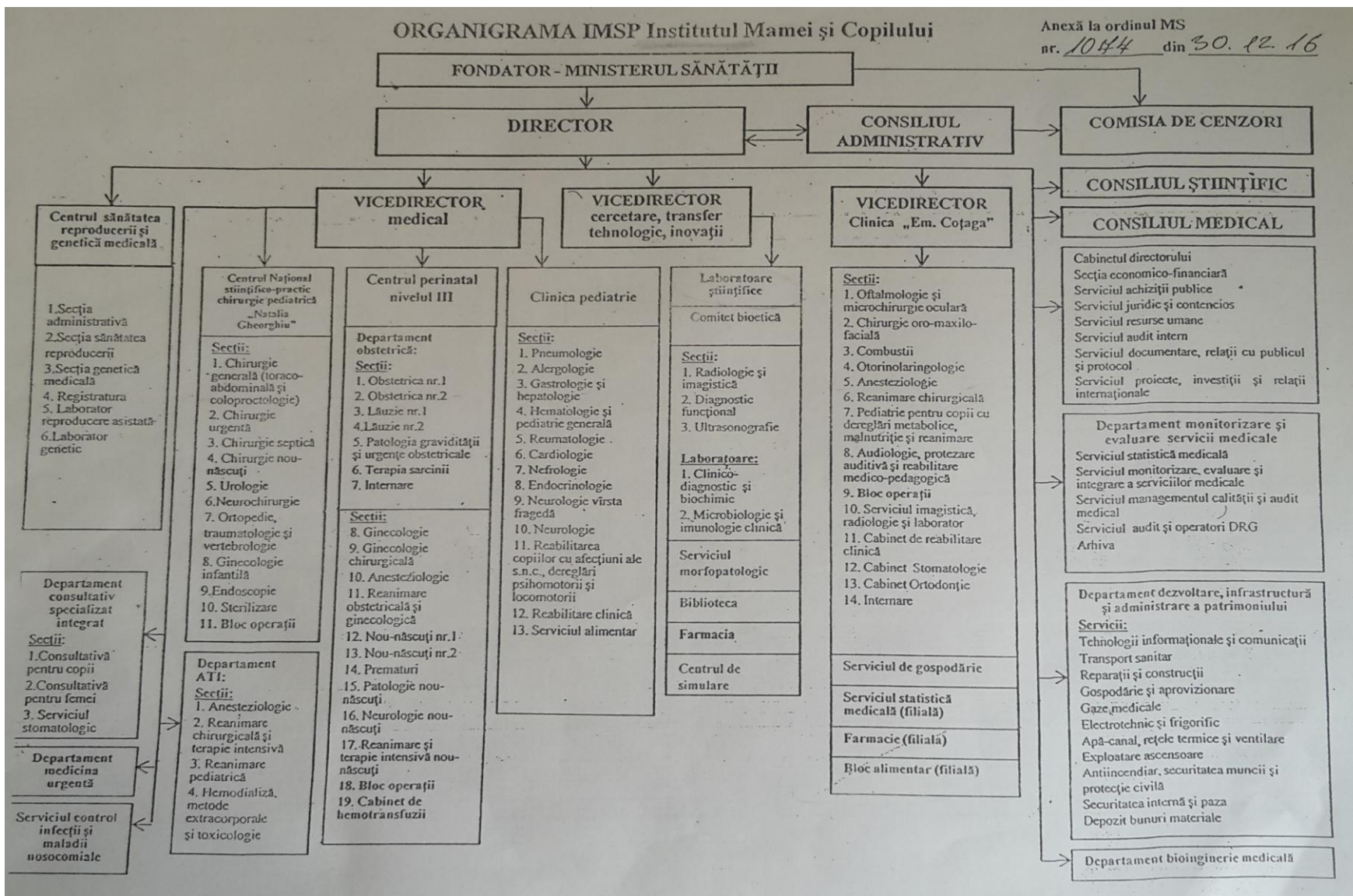

Fig.1. Organigrama

CADRUL TEMATIC ȘI INSTITUȚIONAL DE CERCETARE

Cercetarea științifică se desfășoară în 9 laboratoare științifice:

1. Obstetrică
2. Perinatologie
3. Pediatrie
4. Neuropediatrie
5. Corecție chirurgicală a viciilor congenitale la copii
6. Imunologie și Microbiologie
7. Morfopatologie
8. Profilaxia Patologiilor Ereditare
9. Genetică Moleculară Umană

În conformitate cu Direcția strategică – *Biomedicina, farmaceutica, menținerea și fortificarea sănătății* (2012) și *3. Sănătate și biomedicină* (2013-2016) pe parcursul perioadei de evaluare în IMSP IM și C au fost implementate 9 proiecte instituționale, dintre care 5 cu termenul de realizare 2012-2014 și alte 4 în perioada 2015-2016:

Proiectele instituționale:

2012-2014:

1. 11.817.09.50F. *Aspecte clinico-experimentale în dezvoltarea intrauterină și a factorilor ce influențează asupra sistemului nervos la făt*, conducător dr. hab. șt. med., prof. cerc. Ețco Ludmila.
2. 11.917.0951A *Specificul evoluției infecției la nou-născutul prematur și dezvoltarea metodelor de prevenire a complicațiilor infecțioase*, conducător dr. hab. șt. med., prof. univ. Stratulat Petru.
3. 11.817.09.52A *Factori funcționali și imunohistochimici de diagnostic și aportul acestora în tratamentul disfuncțiilor neurodisplastice digestive la copii*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Boian Gavril.
4. 11.817.09.53A *Elaborarea conduitei integrate a maladiilor atopice la copii*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Cojocarua Ala.
5. 11.817.09.59A *Evaluarea factorilor cauzali și perfecționarea metodelor de recuperare a funcției reproductive și prevenire a maladiilor genetice în Republica Moldova*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Ușurelu Natalia.

2015-2016 – incluse în Registrul de Stat al proiectelor din sfera științei și inovării prin Hotărârea Consiliului Suprem nr. 285 din 17.12.2014:

1. 15.817.04.30A *Mortinatalitatea în Republica Moldova: estimarea factorilor medico-sociali și direcțiile principale de micșorare a pierderilor fetale*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Ștefan Gațcan.
2. 15.817.04.31A *Aplicarea diferențiată a metodelor clasice, laparoscopic asistate și minim-invazive în tratamentul chirurgical al malformațiilor intestinale la copii*, conducător dr. hab. șt. med., conf. cerc. Gavril Boian.
3. 15.817.04.32A *Evaluarea factorilor determinanți ai morbidității și mortalității copiilor prin maladii genetice și profilaxia lor în populația Republicii Moldova*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Natalia Ușurelu.
4. 15.817.04.33A *Prevenirea dizabilităților, inclusiv a paralizei cerebrale, la copiii prematuri prin creșterea accesului la servicii calitative și echitabile de detecție și intervenție timpurie*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Ala Curteanu.

Proiecte internaționale:

- Proiectul Moldo-Elvețian „*Modernizarea sistemului perinatal din Moldova: faza III*”, conducător dr. hab. șt. med., prof. univ. Petru Stratulat (2011-2014).
- Proiectul „*Fortificarea asistenței perinatale în regiunea Transnisteană*”, nr. 872111194228 în cadrul Programului „Asigurarea echitabilității în sectorul de sănătate” susținut de Reprezentanța UNICEF în R. Moldova, conducător dr. hab. șt. med., prof. univ. Petru Stratulat (2014-2016).
- Proiect grant internațional „*Optimizarea cadrului normativ și standardelor de supraveghere a copiilor de 0-18 ani din Republica Moldova*” (UNICEF Moldova, 2011-2012, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Ala Cojocaru)
- Proiectul grant internațional: „*Promovarea dezvoltării timpurii a copiilor și depistării timpurii a tulburărilor de dezvoltare în conformitate cu cadrul normativ în asistența medicală copiilor optimizat*” (UNICEF Moldova, 2013-2014, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Ala Cojocaru)
- Proiectul grant internațional (Apelul AȘM „*Conectarea Centrelor de Excelență din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană*”, în cadrul Contractului de Grant nr. 2014/ 346-992 al Comisiei Europene "Suportul Financiar pentru participarea Republicii Moldova în Programul Cadru al Uniunii Europene de cercetare-inovare ORIZONT 2020", semnat pe data de 24.09.2014) *Stimularea dezvoltării tehnologiilor inovatoare în cercetarea Geneticii Umane și promovarea participării active în proiecte*

prin conectarea la Infrastructura Cercetării Europene (02/CE), coordonator dr. șt. med., conf. cerc. Victoria Sacara (2016-2018).

- Proiectul bilateral moldo-român *Profilul metabolic RMN și cromatografic al unor fluide biologice și modificarea acestui profil în urină sub influența alimentației (METABOLOM)*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Natalia Ușurelu (2011-2014).
- Proiectul bilateral moldo-român *Creșterea capacității de cercetare genetică și genomică în dezvoltarea perinatală și a copilului*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Victoria Sacara (2016-2018).
- Proiectul transfrontalier moldo-român în domeniul sănătății *Metode complexe nemedicamentoase în profilaxia și tratamentul afecțiunilor colului și cavității uterine*, conducător dr. hab. șt. med., prof. cerc. Ețco Ludmila (2010-2012).
- Proiectes *Curriculare Modernisierung und bessere Versorgung der Rheumatpatienten in der Republik Moldova*, conducător Klaus Bochmann, prof. Dr., Instituts Leipzig; executor dr. hab. șt. med., prof. univ. Revenco Ninel (2012-2014).
- Proiectul *Complexul diagnostic pentru determinarea pacienților cu forme rare a imunodeficiențelor primare*, conducătorul proiectului dr. hab. șt. med., prof. univ. Cerempei Ludmila; executor dr. hab. șt. med., prof. univ. Revenco Ninel (2013-2014).
- Proiectul *Networking to improve health care for mothers and premature infants in the Baltic region and Moldova*, Swedish Institute Baltic Sea Unit, executor dr. hab. șt. med., prof. univ. Revenco Ninel (2015-2016).

Proiecte pentru tineri cercetători:

- Proiectul *Asocierea mutațiilor frecvente în genele trombofilice cu pierderile de sarcină în populația Republicii Moldovei*, conducător dr. biol. Natalia Șirocova (2012-2013).
- Proiectul *Lărgirea spectrului mutațional în gena PAH la pacienții cu PKU din Republica Moldova (Gene PAH)*, conducător dr. Badicean Dumitru (2014-2015).

Proiecte de inițiativă:

- Proiectul *Elaborarea programului de audit a patologiei respiratorii acute la copiii sub 5 ani*, conducător dr. șt. med., conf. cerc. Marina Arama (2015-2018).

CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSELE

Personalul uman

În sectorul științific al IMSP IM și C activează 50 cercetători științifici, dintre care 45 titulari și 5 cercetători netitulari (cumul extern), inclusiv 6 dr. hab, 22 dr. în științe medicale. Institutul participă la pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare prin doctorat și postdoctorat. Instituția dispune de 10 persoane titulare abilitate de către CNAA cu dreptul de conducător/consultant de doctorat. Anual în institut se înmatriculează 2 doctoranzi (cu frecvență la zi și frecvență redusă). În această perioadă și-au susținut tezele 9 persoane (3-teze de doctor habilitat și 6 de doctor în științe medicale). Astfel, au fost susținute în termen și pe durata următorilor trei ani - 3 teze de doctorat (Cîrstea Olga, 2013; Botez Mihai, 2015; Tighineanu Olga, 2016). Sunt la etapa de pregătire către susținerea publică a tezelor pentru gradul de dr. hab. în șt. med. - 2 cercetători ai instituției și 8 cercetători sunt la etapa de pregătire a tezelor de dr. în șt. med. Actualmente, își fac studiile la doctorat 5 persoane. În afară de această formă de instruire, tezele de doctor și doctor habilitat se elaborează de sine stătător, prin școala competitorilor. La moment lucrează asupra tezelor de dr. și dr. habilitat 10 competitori. Deasemenea sunt elaborate și susținute teze de licență (conducători Revenco Ninel, dr.hab.medicină, prof. univ., Stratulat Petru, dr.hab.medicină, prof. univ., Sprincean Mariana, dr.st.med., conf.univ., Marian-Pavlenco Angela, dr.st.med., conf.univ., Ușurelu Natalia, dr.st.med., conf.cercet.).

În 2012-2014 la doctorat cu frecvență redusă cu finanțare prin contract și-au efectuat studiile 2 cetățeni din România. Doctoranda Bursacovschii Natalia a beneficiat de burse nominale: bursa de Excelență a Guvernului pe anul 2016 (Hotărîrea Guvernului nr. 33 din 1 februarie 2016) și Bursa de excelență acordată de Federația Mondială a Savanților (2016) pe anul 2017.

Pe perioada evaluată au fost promovate la titlul de conferențiar cercetător 5 persoane, iar o persoană a obținut titlul de conferențiar universitar.

Mijloace financiare disponibile

Volumul total de finanțare a IMSP Institutul Mamei și Copilului alocat pentru anii 2012-2016 a constituit suma de **1 035 865,8 mii lei**, dintre care: volumul de finanțare pentru anul 2012 a fost – 144 036,9 mii lei; 2013 – 194 914,8 mii lei; 2014 – 212 643,1 mii lei; 2015 – 237 551,4 mii lei; 2016 – 246 719,6 mii lei (*tabelul 1*).

Tabelul 1. Dinamica volumului total de finanțare (mii, lei)

anul 2012	anul 2013	anul 2014	anul 2015	anul 2016
144 036,9	194 914,8	212 643,1	237 551,4	246 719,6

Finanțarea pentru cercetările științifice a fost alocată de către: **Ministerul Sănătății și Academia de Științe a Moldovei.** Volumul total de finanțare a Departamentului Cercetare Institutul Mamei și Copilului alocat pentru anii 2012 - 2016 a constituit suma de **23 322,3 mii lei** și media anuală fiind de **4664,5 mii lei**, ceea ce constituie 2,3 % din volumul total de finanțare.

Volumul mijloacelor destinate sectorului științific pentru anii: 2012 a fost în sumă de 3541,8 mii lei; 2013 – 4912,0 mii lei; 2014 – 4875,3 mii lei; 2015 – 5125,7 mii lei; 2016 – 4867,5 mii lei.

În volumul total de finanțare a sectorului științific al Institutului se include finanțarea pentru proiectul instituțional de bază, pentru proiectele internaționale și independente pentru tineri cercetători, care este reprezentat în *tabelul 2*:

Tabelul 2. Dinamica mijloacelor de finansare a activității științifice (mii, lei)

Anii	Total	Proiecte instituționale	Proiecte independente (p/u tineri cercetători)	Proiecte internaționale	Alocații suplimentare din Fondul de Rezervă
2012	3541,8	2645,8			896,0
2013	4912,0	3349,0	90,0	100,0	1373,0
2014	4875,3	3420,1	80,0	100,0	1275,2
2015	5125,7	2987,6	80,0	450,0	1608,1
2016	4867,5	3130,8		115,0	1621,7
Total	23322,3	15533,3	250,0	765,0	6774,0

Tabelul 3. Proiecte din cadrul programelor bilaterale (mii lei)

Denumirea proiectului	Alocații, (mii lei)	Anul
Proiecte pentru tineri cercetători:		
1. „Asocierea mutațiilor frecvente în genele trombofilice cu pierderile de sarcină în populația Republicii Moldova”, conducător Natalia Șirocova, dr. biol. (2012-2013)	90,0	2012-2013
2. „Lărgirea spectrului mutațional în gena PAH la pacienții cu PKU din Republicii Moldova (Gene PAH)”, conducător Dumitru Badicean, dr. (2014-2015)	160,0	2014-2015
Proiecte internaționale:		
1. Profilul metabolic RMN și cromatografic al unor fluide biologice și modificarea acestui profil în urină sub influența alimentației, conducător Natalia Ușurelu dr.șt.med. (2013-2014)	200,0	2013-2014
2. Stimularea dezvoltării tehnologiilor inovative în cercetarea Geneticii Umane și promovarea participării active în proiecte prin conectarea la Infrastructura Cercetării Europene, conducător Victoria Sacară, dr.șt.med. (2015-2016)	500,0	2015-2016
3. Creșterea capacității de cercetare genetică și geomică în dezvoltarea perinatală și copilului, conducător Victoria Sacară, dr.șt.med. (2016-2017)	65,0	2016-2017

Contract economic (științific) internațional (finanțarea direct cu IMSP Institutul Mamei și Copilului)		
1. Implementarea Carnetului Copilului Sănătos pentru fortificarea lucrului informațional-educativ cu familia și creșterea unui copil sănătos. Conducător Ala Cojocaru, cerc.șt. (2010-2012)	530,7	2010-2012
2. Promovarea dezvoltării timpurii a copiilor în conformitate cu cadrul normativ în asistența medicală optimizat, Conducător Ala Cojocaru, cerc.șt. (2013-2014)	658,7	2013-2014
Contract de finanțare:		
1. Memorandum de înțelegere între MS al RM reprezentat de IMSP Institutul Mamei și Copilului și MAE al României, în domeniul cooperării pentru dezvoltare privind proiectul de renovare și utilare a secțiilor Instituției	52371,6	2014-2015
2. Contract de finanțare a proiectului investițional din fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale nr. 11-14/2 din 21.03.12	1 742,1	2012
3. Contract de finanțare a proiectului investițional din fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale nr. 10/12-08 din 22.07.14	3 472,1	2014
4. Contract de finanțare a proiectului investițional din fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale nr. 10/12-09 din 22.07.14	1 400,0	2014

Tabelul 4. Mijloace speciale-colectate ale Institutului pe anii 2012-2016 (cheltuieli de casă), în total - mii lei, inclusiv:

	2012	2013	2014	2015	2016	Total
Total, inclusiv:	3877,1	6656,2	25572,7	40 695,6	7096,8	83 898,4
Servicii cu plata	3227,2	6046,5	6345,1	6277,2	6372,0	28 268,0
<i>Chiria/ arenda bunurilor proprietate publica</i>	649,9	609,7	554,9	719,5	724,8	3258,8
Granturi, sponsorizari			18672,7	33698,9		52 371,6
Granturi, sponsorizari (AȘM)						

Cheltuielile de casă sunt repartizate pentru: salarii, procurarea utilajului, deplasări și servicii comunale, tabelul 5 (Executat)

Tabelul 5. Distribuția cheltuielilor de casă (mii, lei)

Indicii	2012	2013	2014	2015	2016	Total	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Cheltuieli de personal (salarizarea, contribuții de asig. și prima de asig. medicală)	1911,2	2741,2	2832,9	3164,3	3423,4	14073,0	61,8
Procurare de echipamentului	83,8	71,2	201,3	156,1	28,8	541,2	2,4
Deplasări	24,7	16,8	27,8	224,6	98,8	392,7	1,7
Plata mărfurilor și serviciilor, inclusiv:	1253,4	2062,0	1712,2	1408,9	1316,5	7753,0	34,1
Editarea manualului didactic							
Servicii de cercetari științifice	250,7	473,1	342,4	281,8	263,3	1611,3	7,1
Total	3273,1	4891,2	4774,2	4953,9	4867,5	22759,9	100
<i>Pregătirea cadrelor științifice</i>	70,5	83,9	55,3	77,1	84,6	371,4	

Salarizarea colaboratorilor științifici a fost efectuată conform Hotărârii Guvernului nr.47 „Cu privire la salarizarea angajaților de drept public din sfera științei și inovării finanțate de la bugetul de stat”

Pe perioada evaluată anii 2012-2016, pentru proiectele instituționale de bază, conform planului constituie suma de **23 322,3 mii lei** și executată suma de **22 759,9 mii lei**, ceea ce constituie 97,6% față de plan. Pentru anul 2017 este prevăzută finanțarea Profilului „SĂNĂTATEA MAMEI ȘI COPILULUI” în sumă de **4938,1 mii lei**, inclusiv:

La repartizarea alocațiilor anuale sunt prevăzute cheltuieli de procurare a utilajului științific, folosirea internetului, delegarea personalului p/u schimb de experiență, reparații a utilajului în volum mai mare de 20% din suma totală, tabelul 6:

Tabelul 6. Repartizarea alocațiilor anuale, mii lei

Anii	Total știința	Procurarea utilajului, pregătirea cadrelor, stagiarea și delegarea personalului p/u schimb de experiență, din volumul total al instituției.	% din suma totală
2012	3541,8	359,2	10,1
2013	4912,0	471,0 + 560,0 = 1031,0	21
2014	4875,3	571,5	11,7
2015	5125,7	662,5 + 8028,1 = 8690,6	169,5
2016	4867,5	390,9 + 90,9 = 481,8	9,9
Total	23322,3	2455,1 + 8679,0 = 11134,1	47,7

Din anul 2012 s-a ameliorat considerabil baza tehnico-materială pentru sectorul științific. În ultimii 5 ani a fost procurat utilaj în sumă de 9220,2 mii lei:

2012 –83,8 mii lei

<i>Denumirea utilajului</i>	<i>buc</i>	<i>mii lei</i>
Aparat ALLA și NEBULAIZER	1,0	68,9
Computator	2,0	14,9
Total		83,8

2013 –631,2 mii lei

<i>Denumirea utilajului</i>	<i>buc</i>	<i>mii lei</i>
Dispozitiv de masurare a NO (oxid nitric) in aer	1,0	71,2
Aparat p/u electroforeză BV-160	1,0	14,3
Balanță semianalitica Bel Engineering M223i	1,0	7,8
Camera p/u electroforeză Midi Plus Orizontal syste	1,0	8,1
Centrifuga cu sistem de racire Universal 320 R	1,0	105,8
Centrifuga MICRO 120	1,0	19,9
Cogelator orizontal HAIER	1,0	12,4
Cogelator cu înghetare verticala	1,0	36,1
Imprimanta FOUNDER A650	1,0	23,3
Laminar box	1,0	23,7
Spectrofotometru ultraviolet	1,0	11,4
Termociclor gradient p/u PCR controlat de PC	1,0	210,3
Termociclor multicanal	1,0	58,5
Termostate CH-100 si TDB-120	2,0	28,4
Total		631,2

2014 – 201,2 mii lei

<i>Denumirea utilajului</i>	<i>buc</i>	<i>mii lei</i>
Computator	2,0	19,4
Mini-centrifuga p/u 96 plansete	1,0	74,6
Centrifuga	1,0	7,3
Printer p/u marcarea probelor	1,0	11,4
Masurator de amoniu	1,0	45,9
Camera p/u electroforeza verticala	1,0	20,7
Notebook ASUS	1,0	5,2
Notebook Lenovo Idea	1,0	16,8
Total		201,2

2015 – 8184,3 mii lei

<i>Denumirea utilajului</i>	<i>buc</i>	<i>mii lei</i>
Camera de electroforeza p/u focusarea izoelectrica	1,0	47,0
Congelator Snaige	1,0	5,8
Frigider Snaige C 140	1,0	7,3
Frigider Snaige RF310	1,0	5,7
Masa p/u investigatii	4,0	33,3
Nisa chimica blat HPL	1,0	19,8
Nisa chimica blat piatra	1,0	24,7
Agitator de laborator p/u PCR MPS-1	1,0	12,4
Analizator de aminoacizi	1,0	1 671,1

Real time 7500 PCR sistem	1,0	1 241,3
Secventiator ADN 3500 GENETIC	1,0	5 115,8
Total		8184,3

2016– 119,7 mii lei

<i>Denumirea utilajului</i>	<i>buc</i>	<i>mii lei</i>
Tehnica de calcul	3,0	22,3
Frigider cu congelator INDEZIT	1,0	6,5
Baia ultrasonica	1,0	10,3
Congelator Beko HSA 47520	1,0	8,8
Fluometru Qubit 3,0 set q 33217	1,0	71,8
Total		119,7

IMSP IM și C respectă legislația în vigoare privind retribuirea muncii. Gestionarea mijloacelor financiare se efectuează în strictă conformitate cu direcțiile aprobate de utilizare a mijloacelor financiare în corespundere cu prevederile normative în vigoare. Activitatea economico-financiară a IMSP IM și C este conform prevederilor actelor normative în vigoare cu respectarea disciplinei financiare. La momentul evaluării activității economico-financiară și acreditării, institutul nu are datorii față de salariați, CNAS și Inspectoratului Fiscal de Stat, achitând integral salariul pe luna aprilie curent.

Executarea devizelor de cheltuieli aprobate se efectuează în strictă conformitate cu direcțiile aprobate de utilizare a mijloacelor financiare.

Potențialul logistic și infrastructura de cercetare

Organizația dispune de spații de activitate proprii, adecvate genurilor de activități întreprinse și care corespund normativelor tehnico-sanitare în vigoare. Astfel, spațiul adecvat procesului de cercetare constituie total **1252,6 m²**. De asemenea, instituția dispune de 311 calculatoare, dintre care 30 calculatoare pentru personalul din sfera științei și inovării, toate cu acces la internet.

În cadrul IMSP IM și C cercetătorii științifici activează în laboratoare specializate ca:

- ✓ laboratorul genetica molecular-umană;
- ✓ laboratorul profilaxia patologiilor ereditare;
- ✓ laboratorul obstetric;
- ✓ laboratorul chirurgie pediatrică.

Departamentului de cercetare dispune de echipament performant unic ca:

- ✓ Analizator automat microbiologic Wolk Awg 96 -1 671 037,38 lei
- ✓ Videomicroscop Micros MC-300 – 106 217,90 lei
- ✓ Ecograf TUS A300 – 1 185 666,88 lei
- ✓ Analizator de aminoacizi - 1 671 037,38 lei
- ✓ Real time 7500 PCR system – 1 241 265,85 lei

- ✓ Secvențiator AND 3500 Genetic analyser – 5 115 847,14 lei
- ✓ Sistem pentru examinarea tractului digestiv – 510 000,00 lei

Tot echipamentul performant este dotat cu programe computerizate.

REZULTATELE CERCETĂRII, CALITATEA, EFICIENȚA, RELEVANȚA, IMPACTUL

În perioada evaluată au fost obținute următoarele rezultate științifice mai importante:

- Managementul nașterii premature în termenul 26-34 săptămâni trebuie direcționat spre efectuarea neuroprofilaxiei antenatale, indiferent de prezența sau lipsa pungii amniotice. Metoda optimală de aplicare a preparatelor cu acțiune neuroprotectoare: doza adoptată de 5g în bolus, urmată de 5g MgSO₄ în perfuzie, după efectuarea tratamentului tocolitic și corticosteroid. Siguranța terapiei magneziale este determinată prin lipsa reacțiilor adverse la gravide, lipsa influenței asupra stării intrauterine fetale, confirmată prin efectuarea CTG. Eficacitatea administrării sulfatului de Mg în grupurile cercetate reduce complicațiile neurologice de trei ori în comparație cu grupul de placebo; OR=3,26, (0,86<OR<13,29) RR=2,96; p<0,05.
- 330 copii prematuri divizați pe criteriul greutateii la naștere și lipsei sau prezenței infecției în perioada neonatală au fost incluși în programul de urmărire de la naștere până la vârsta corectată de 2 ani pentru evaluarea dezvoltării neurologice, statutului neurologic, incidenței și creșterii. La nou-născuții cu greutatea la naștere sub 1500g care au suferit de sepsis la 24 luni vârstă corectată se constată retard cognitiv, expresiv și motor sever în 30,8% cazuri, ceea ce este semnificativ mai mult, comparativ cu nou-născuții cu infecții, dar fără sepsis.
- Folosind curbele de creștere ale OMS, am stabilit un tempou încetinit de creștere al perimetrului cranian la copiii prematuri cu greutate la naștere sub 1000g și cu patologie neurologică severă asociată cu sechele adverse pe termen lung. Monitoringul adecvat al creșterii utilizând curbele standardizate și intervenția timpurie au potențial de a preveni morbiditatea neurologică pe termen lung.
- Aplicând criteriile obiectivizate elaborate de evaluare a dizabilității, a fost estimat că indicii reali ai dizabilităților la copii cauzate de astm bronșic în RM sunt 15% contra 40% (indice statistic raportat) din copiii ce suportă maladia. Au fost elaborate 3 instrumente practice de evaluare a dizabilității la copii și monitorizare a rezultatelor reabilitării (*Setul comprehensiv și de bază de categorii pentru patologia cronică bronho-pulmonară la*

- copii, Fișa de evaluare, Tabelul de intervenții) și Algoritmul de reducere a nivelului de dizabilitate*, implementarea cărora ar reduce indicele dizabilității copiilor prin patologie
- bronho-pulmonară cronică cu 60% (de la 0,7 la 0,42‰) și ar aduce beneficii economice statului de 980 mii lei anual.
 - Datele clinico-paraclinice generale, neurofiziologice și imunohistomorfologice au asigurat diagnosticul obiectiv argumentat al displaziilor neuronale intestinale în 94,8% din cazuri și au stat la baza elaborării algoritmului de diagnostic și diagnostic diferențial a displaziilor neuronale intestinale la copii; schemei mecanismelor evolutive a patogeniei displaziilor neuronale intestinale la copii; principiilor managementului tratamentului medico-chirurgical primar precoce în displaziile neuronale intestinale la copii, cu micșorarea limitei de vârstă a intervențiilor chirurgicale în mediu de la $14,5 \pm 3,6$ la $5,7 \pm 2,9$ ani, iar în aganglioneză asigurarea intervenția chirurgicală radicală în perioada neonatală; reducerea complicațiilor postoperatorii precoce de la 16,4% la 5,0%; reducerea complicațiilor postoperatorii tardive de la 32,7% la 13,8%; reducerea mortalității postoperatorii de la 3,9% la 0,8%; asigurarea rezultatelor bune la distanță în 93,1% din cazuri.
 - Pentru prima dată în Moldova a fost efectuat un studiu populațional și caz-control de apreciere a frecvenței alelelor polimorfice în gene la populația Moldovei și grupul femeilor cu pierderi reproductive comparată cu datele din lume; dar și determinarea rolului dereglărilor metabolice, special Homocisteina la ultimele, cu elucidarea factorilor genetici statistic semnificativi în pierderile reproductive.
 - În cadrul *monitoring*-ului malformațiilor congenitale în Moldova s-a stabilit eficientizarea profilaxiei Sindromului Down prin aplicarea diagnosticului cito-genetic prenatal de la 1:776 nn (12,9/10000) până la 1:869 nn(11,5/10000).

Elaborări științifice și tehnologice:

- A fost elaborat și implementat managementul standardizat al nașterii premature, care include direcțiile prioritare: determinarea factorilor de risc al nașterii premature; efectuarea testelor de predicție la pacientele simptomatice; efectuarea tocolizei și corticoterapiei în nașterea prematură incipientă sau în cazul riscului major; antibioprofilaxia în ruperea prematură de membrane sau în nașterea activă, și efectuarea neuroprofilaxiei antenatale cu magneziu sulfat.
- Elaborarea Conceptului de supraveghere a neurodezvoltării, crearea Centrului de supraveghere a copiilor din grupurile de risc, elaborarea și implemmentarea bazei de date

cu analiza periodică a rezultatelor neurodezvoltării și a sănătății somatice la acești copii, evaluarea periodică a riscurilor pentru dezvoltarea nefavorabilă, precum și referirea pentru recuperarea individualizată reieșind din severitatea riscului au alcătuit premisele pentru elaborarea și aprobarea de către Parlamentul R. Moldova a Legii Nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilitati (Art. 44 care reglementează intervenția timpurie a copiilor cu vârsta până la 5 ani).

- A fost propusă spre implementare „Conduita integrată a maladiilor alergice la copii”, bazată pe dovezi științifice elaborate în cadrul studiului: metode de diagnostic noi, fenotipuri clinice, modele predictive matematice, procedee terapeutice inovatoare, instrumente practice de evaluare a dizabilității și de monitorizare a reabilitării, algoritmul de reducere a dizabilității, instrumente de informatizare a părinților.
- Implementarea algoritmului de diagnostic și diagnostic diferențial a displaziilor neuronale intestinale la copii; schemei mecanismelor evolutive a patogeniei displaziilor neuronale intestinale la copii; principiilor managementului tratamentului medico-chirurgical primar precoce în displaziile neuronale intestinale la copii
- Carnetul de dezvoltare a copilului elaborat și implementat (aprobat prin Ordinul MS RM nr.1000 din 08.10.2012) la nivel de toată republica, reprezintă o formă de interacțiune dintre părinți, copil și personalul medical, care este utilizată în premieră în țara noastră, este predestinat doar să fie în folosința părinților, păstrat la domiciliu și conține scurte, dar extrem de utile informații necesare părinților în creșterea unui copil sănătos.
- În baza rezultatelor testelor ADN pentru diagnosticul molecular-genetic în rețeaua genelor Trombofiliei ereditare, aprecierea nivelului seric al Homocisteinei și coagulogramei desfășurate a cuplurilor, care prezintă în anamneză pierderi reproductive, a fost elaborat algoritmul măsurilor profilactice specifice a pierderilor reproductive în perioada preconcepțională și prenatală. Utilizarea acestor măsuri permite identificarea individualizată a factorilor cauzali ai pierderilor reproductive și, ca rezultat, favorizează alegerea justificată a măsurilor profilactice specifice în perioada preconcepțională și prenatală.

Aceste rezultate sunt reflectate de către cercetătorii instituției în publicațiile științifice în revistele de prestigiu din țară și peste hotarele ei. Astfel, numărul de lucrări științifice publicate de cercetătorii instituției în perioada 2012-2016 a constituit total 720 de publicații, dintre care 8 monografii în țară, 3 manuale, 3 brevete, 55 protocoale clinice, protocoale standardizate și algoritmi în urgențe neonatale, 314 articole, inclusiv cca 40 de articole științifice publicate în străinătate în reviste ISI/SCOPUS cu factor de impact și 21 în alte reviste științifice atestate de peste hotare

Printre **publicațiile de performanță** pot fi menționate:

- STRATULAT, P.; PALADI, Gh.; GAȚCAN, Ș. și al. *Prematuritatea: aspecte obstetricale și neonatale*. Ch.: Tipografia Foxtrot, 2013, 454 p. ISBN 978-9975-120-30-2.
- REVENCO, N. et. all *Pediatrie*. Ch.: „Nova-Imprim”, 2014. 626 p. ISBN 978-9975-4224-5-1.
- BOTEZ M., EȚCO L. *Laserterapie neinvazivă în afecțiunile inflamatorii cronice ale colului uterin*. Iași, PIM, România, 2016, 302 p. ISBN 978-606-13-3437-7.
- COJOCARU, A.; VASILOS, L.; ARAMĂ, M.; HORODIȘTEANU-BANUH, A.; CÎRSTEA, O.; SAVOSCHIN, D. *Conduita integrată a maladiilor alergice la copii*. Chișinău, 2014, 250 p. ISBN: 978-9975-124-27-0.80/81:323.
- Curs de instruire prin simulare în neonatologia de urgență. Elaborat sub redacția prof. P. Stratulat. Ch.: 2013, Tipografia Sirius SRL, 170 pag. ISBN 978-9975-57-068-8.
- Curs de instruire prin simulare în obstetrica de urgență. Elaborat sub redacția prof. Olga Cernetchi, prof. P. Stratulat. Ch.: 2013, Tipografia Sirius SRL, 221 pag. ISBN 978-9975-57-088-6.
- GROSELJ, U.; TANSEK, M. Z.; SMON, A.; USURELU, N.; BATTELINO, T. Newborn screening in southeastern Europe. *Molecular Genetics and Metabolism*. 2014, **113**(1-2), 42-45. ISSN 1096-7192. doi:10.1016/j.ymgme.2014.07.020 (IF=2,8273).
- PETROV, V.; MARIAN-PAVLENCO, A.; EȚCO, L.; BURLACU, A.; OPALCO, I. *Nașterea prematură*. Ghid practic. Ch., 2013, Tipografia Reclama, 88 p. ISBN 978-9975-58-000-7.
- REVENCO, N.; ROMANCIUC, L. *Variabilitatea ritmului cardiac, aplicarea metodei în pediatrie*. Ch.: Print-Caro, 2014, 113p. ISBN 978-9975-56-168-6.
- SPRINCEAN, M. *Bolile genetice*. Elaborare metodică. Chișinău, CEP, Medicina, 2013, 70 p. ISBN 978-9975-113-86-1.
- STRATULAT, P.; CURTEANU, A.; CARAUȘ, T.; PETROV, V.; GARDOSI, J. The experience of the implementation of perinatal audit in Moldova. *British Journal of Obstetrics and Gynecology (BJOG)*. 2014. DOI: 10.1111/1471-0528.12996. (IF 3,6)
- ȘTEMBERG, M.; BARBOVA, N.; SAMOHVALOVA, E.; SAGAIAC, I. *Strategii genetice în obstetrică*. Chișinău: S. n., Tipogr. „Reclama”, 2013, 116 p. ISBN 978-9975-4246-3-9.
- TANSEK, M. Z.; GROSELJ, U.; ANGELKOVA, N.; USURELU, N.; BATTELINO, T. Phenylketonuria screening and management in southeastern Europe – survey results from

11 Countries. *Orphanet Journal of Rare Diseases*. 2015, 10:68. DOI 10.1186/s13023-015-0283-0 (IF=3,36).

- СТРАТУЛАТ, П. М.; КУРТЯНУ, А. М.; КАРАУШ, Т. Н. Организация перинатальной помощи в Республике Молдова. В: Плод и новорожденный как пациенты. Под редакцией Михайлова А. В. и Иванова Д. О. ИД "Петрополис", Санкт-Петербург, 2015, с. 78-112. ISBN 978-5-9676-0688-5. УДК 618. ББК 57/16.

ANTRENARE ÎN ACTIVITĂȚI CONEXE CERCETĂRII

În cadrul profilului supus acreditării funcționează Asociația de Obstetrică și Ginecologie, Societatea de Pediatrie din Republica Moldova, Asociația de Medicină Perinatală din Republica Moldova.

IMSP IM și C din anul 1998 editează Revista științifico-practică „Buletin de perinatologie”. În a. 2012 această revistă a primit categoria B națională. Pe parcursul anilor 2012-2016 au fost publicate 20 numere ale revistei.

IMSP IM și C este, de asemenea, cofondatorul revistei „Buletinul Academiei de Științe. Științe Medicale”. Colaboratorii Institutului sunt membri ai consiliilor de redacție a mai multor reviste științifico-practice: *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină, Balkan medical union (md); Gynecology Obstetrics and Reproductive Medicine; Official Publications of The Society of Maternal-Fetal Medicine and Perinatology, Turkey; Official Publications of The Southeast European Society of Perinatal Medicine; GULF EP LIVE, Dubai, UAE; Revista Română de Pediatrie, Romania; Вопросы практической педиатрии, Rusia, ”Боль. Суставы. Позвоночник”, Ucraina; Curteanu A., conf. cerc., dr. șt. med., Неонатология, хирургия, та перинатальная медицина. Neonatology, Surgery and Perinatal medicine, Ucraina.*

Colaboratorii Institutului sistematic acordă servicii de asistență medicală pacienților, în conformitate cu profilurile medicale ale specialiștilor (obstetrică și ginecologie, neonatologie, pediatrie, chirurgie pediatrică, neuropediatrie). Pe parcursul perioadei evaluate cercetătorii științifici au tratat 23500 de cazuri; au consultat 11200 de pacienți; au efectuat 500 intervenții obstetricale și ginecologice și 700 intervenții chirurgicale copiilor cu anomalii congenitale ale tractului gastrointestinal; 310 gărzi de noapte în departamentele clinice ale instituției, 100 gărzi pe linia AviaSan. Utilizînd aparatajul de performanță pe care îl posedă laboratoarele științifice, cercetătorii au efectuat următoarele investigații diagnostice: 260 examinări electromiografice și electroneurografice ale intestinului; 200 ampulometrii; 200 defecometrii; 263 manometrii anorectale, 607 pulsoximetrii, 480 spirografii, 135 măsurări NO în aerul expirat etc. În Secția Microbiologie și imunologie au fost efectuate cca 3000 teste imunologice performante, inclusiv 378 analizei de reacția de polimerizare în lanț (RPL). În Secția Morfopatologie au fost efectuate: 8080 biopsii și 350 necropsii.

În centrul de diagnostic și supraveghere a copiilor din grupurile de risc la baza secției prematuri cu greutatea sub 1500g, IMSP IM și C, creat și echipat prin proiectul moldo-elvețian de modernizare a sistemului perinatal în Moldova, se realizează screening-ul complicațiilor neurologice și somatice la copiii din grupurile de risc prin: a) ecografie transfontanelară, b) oftalmoscopie, c) audiometrie și d) electroencefalografie pentru examinarea lor, precum și evaluarea neurodezvoltării prin metodele BINS și BSID-3.

Totodată, în conformitate cu planul de activități ai secției organizator metodice a instituției, cercetătorii științifici îndeplinesc anual activități consultativ metodice în toate raioanele republicii (activitate de curăție a serviciilor de asistență medicală din republică). Anual, cercetătorii numiți drept curatori ai raioanelor efectuează un șir de deplasări în teren pentru a realiza obiectivul propus – ameliorare serviciilor de asistență medicală mamei și copilului.

În perioada supusă evaluării colaboratorii IMSP IM și C au fost implicați în activități de expertiză națională (dna Ețco Ludmila este membru al comisiei de experți CNAA, membru a Consiliului național pentru coordonarea și monitorizarea realizării *Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015*, conform anexei nr.2, HGM nr.658 din 12.06.2007; Curteanu Ala, Burlac Ala, Marian-Pavlenco Angela - experți la IP Consiliul Consultativ de Expertiză al AȘM) și internațională (Curteanu Ala a fost invitată pentru oferirea expertizei internaționale în diverse subiecte de agențiile ONU, Ministerele Sănătății și instituții științifice).

În scopul diseminării rezultatelor cercetării, precum și promovării imaginii științei au fost publicate articolele, desfășurate activități în cadrul **Expozițiilor Anuale MoldMedizin&Molddent** (aa.2012-2016); evenimentului „**Noaptea Cercetătorului**” (2013, 2015). Cercetătorii instituției au participat cu expoziția celor mai remarcabile realizări științifice la **Ziua Științei** (12 iunie, 2016), au organizat „**Târgul cunoștințelor**” la Casa Sărbătorii (08.05.2014), eveniment de capitalizare a realizărilor proiectului moldo-elvețian „**Modernizarea sistemului de perinatologie**” pentru populație și reprezentanții tuturor sectoarelor medicale.

Pentru promovarea imaginii științei în cadrul sectorului de asistență medicală și populație a fost elaborat posterul dedicat alăptării naturale „*Mami, alăptează-mă!*”, posterul dedicat diagnosticului, tratamentului și profilaxiei icterului/hiperbilirubinemiei neonatale „*Icterul la nou-născut*”, posterul dedicat profilaxiei și tratamentului hipotermiei „*Hipotermia nou-născutului*”.

Au fost elaborate, publicate și diseminate patru buletine informaționale în diverse subiecte actuale ale sănătății mamei și copilului. Pentru femeile gravide a fost publicat Ghidul viitoarei mame „*Cum să ai un Făt Frumos și Sănătos*”, variantele română și rusă.

COOPERĂRI NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

Colectivul IMSP IM și C a stabilit multiple parteneriate la nivel național. Astfel, Institutul a încheiat *acorduri-contracte de colaborare* cu: Biroul OMS în R. Moldova, Reprezentanța UNICEF în R. Moldova. Pe parcursul mai multor ani IMSP IM și C colaborează cu: Departamentul de pediatrie, compartiment neonatologie, USMF „N. Testemițanu”; Departamentul Obstetrică și Ginecologie, USMF „N. Testemițanu”; Centrul Național de Sănătate Publică; Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie al AȘM etc.

În perioada supusă acreditării au fost constatate și numeroase confirmări ale activității de integrare în spațiul științific și tehnologic european și mondial prin încheierea acordurilor de colaborare cu următoarele organizații și organisme internaționale:

- **Institutul Tropical și de Sănătate Publică din Basel, Spitalele Universitare din Geneva și Basel, Elveția** în vederea implementării proiectului moldo-elvețian de modernizare a sistemului de perinatologie din Moldova (2011-2014, faza III)
- **Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa”, Disciplina Neonatologie, Iași, România** - suport pentru crearea Centrului de simulare în urgențele obstetricale și neonatale.
- **Universitatea de Medicină din Bucovina, Cernăuți, Ucraina** - elaborarea comună a proiectului „*Crearea Registrului copiilor cu risc înalt pentru dezvoltarea patologiei cronice în regiunea Bucovina*” pentru apelul proiectelor bilaterale moldo-ucrainiene, 2016.
- **The Eck Institute for Global Health’s University of Notre Dame (Indiana, USA), Master of Science in Global Health (MSGH) program** - suport în derularea a cinci proiecte moldo-americane CAPSTONE realizate de 5 studenți-masteranzi de la Universitatea Notre Dame cu cercetătorii științifici ai Laboratorului științific de perinatologie (2015, 2016).
- **Institutul Chimie Macromoleculară ”Petru Poni”, Iași, al Academiei Române și Centrul de Chimie Organică al Academiei Române, București** - tematică de interes- „*Diagnosticul erorilor înnașcute de metabolism și bolilor rare prin cercetarea compușilor organici în fluidele biologice prin metoda spectroscopie RMN*” - ca cea mai puternică metodă de apreciere a metaboliților - biomarkerilor erorilor înnașcute de metabolism. Efectuarea analizelor de RMN spectroscopie pe urina și LCR la pacienții suspecți de EIM. **Contract de cercetare** nr. 1 din 19.11.2010 și prelungit nr. 01-23/1147a din 28.11.2013; Expresie de interes și acord de parteneriat din 07.08.2015.
- **Tematici comune de interes cu:** laboratorul Medical „CytoGenomic”, București, România; Clinica Pediatrie III, Spitalul Sfânta Maria, Iași, România; Centrul de Maladii Metabolice, Clinica Universitară din Heidelberg, Germania; Universitatea Medicală Tulane, Programul

de Genetică Umană, New Orleans, SUA; Centrul Medical Universitar Radboud, Laboratorul de Translare Metabolomică, Nijmegen, Olanda; Laboratorul Medical "GENICA", Sofia, Bulgaria; Universitatea din Zurich, Elveția, Departamentul de Biochimie Clinică; Universitatea din Groningen (UMCG), Olanda, Departamentul de Pediatrie; Institut für Humangenetik, Clinica Universitară din Jena, Germania; Universitatea din Bialystok, Polonia, Departament de Citogenetică etc.

Deasemenea în 2013 s-a încheat Acordul de colaborare între IMSP IMC, laboratorul științific de corecție a viciilor congenitale la copii (dr.hab.șt.med. Gavril Boian) și Clinica Chirurgie și Ortopedie Pediatrică, Spitalul Clinic Județean, or. Constanța, România reprezentat de șef clinică profesor dr. Constantin Tica. Ca rezultat al colaborării au fost organizate Workshop-uri pe Chirurgia laparoscopică în incinta Clinicii Chirurgie și Ortopedie Pediatrică, Spitalul Clinic Județean, or. Constanța România în anii 2014, 2015, 2016.

FIȘA DE EVALUARE A IMSP IM și C

Nr.1	Denumirea capitolelor/indicatorilor	Punctaj	
		Prevăzut	Acordat
I	Capacitatea instituțională de cercetare	300	245
	1.1. Personal uman	130	110
	1.2. Potențial logistic	90	80
	1.3. Activitatea economico-financiară	80	55
II	Performanță și vizibilitate la nivel internațional	270	168
	2.1. Publicații în străinătate	95	65
	2.2. Impactul internațional al cercetărilor și elaborărilor	115	53
	2.3. Apreciere internațională și antrenare în activități de expertiză	60	50
III	Contribuție științifică și recunoaștere națională	130	103
	3.1. Publicații în țară	55	43
	3.2. Impactul și relevanța științifică	35	22
	3.3. Apreciere națională și antrenare în activități conexe cercetării	40	38
IV	Relevanța economică	200	77
	4.1. Activitatea de brevetare, licențiere, certificare a produselor	50	13
	4.2. Transfer tehnologic	100	30
	4.3. Asistență și servicii științifice prestate	50	34
V	Relevanța socială	100	68
	5.1. Transfer de cunoștințe și activitate didactică	60	42
	5.2. Participări la elaborarea actelor normative și în activit. de consult.	25	16
	5.3. Diseminarea informației științifice și promovarea imaginii științei	15	10
	Profilul evaluat: II+III+IV+V	700	416
	PUNCTAJ TOTAL	1000	661

Membrii Comisiei specializate de evaluare au evaluat activitatea conform fișei de evaluare, și în rezultat au constatat că IMSP IM și C a acumulat:

- Punctaj la PROFIL – 416 sau 59,4% (din 700 puncte prevăzute), aprecierea „BINE”
- Punctajul acumulat TOTAL – 245 (capacitatea instituțională de cercetare)+416=661 (din 1000 de puncte prevăzute)

În temeiul cadrului normativ în vigoare Comisia specializată de evaluare propune de a acorda punctaj suplimentar pentru managementul eficient al instituției în mărime de 5% din punctajul integral acumulat și 5% pentru fezabilitatea planului managerial de scurtă și lungă durată:

- Punctajul acordat suplimentar de comisie - 10% (66 puncte)

Astfel punctajul INTEGRAL acumulat de instituție este 727 (661+66) sau (72,7 %)

Se propune de a aprecia performanța științifică a IMSP IM și C la profilul *Sănătatea mamei și copilului* cu calificativul „BINE”

Calificativul - organizație competitivă pe plan internațional (categoria B)

Rezultatele evaluării se anexează (*anexa 1*).

OBIECȚIILE ȘI RECOMANDĂRILE COMISIEI SPECIALIZATE PENTRU PLANUL DE ACȚIUNI:

1. Cadrul tematic și instituțional de cercetare

- Respectarea termenilor de susținere a tezelor de doctorat și de mărit numărul postdoctoranților.

2. Capacitatea instituțională și resursele umane

2.1. Personalul uman

- De încadrat și de susținut tinerii cercetători, doctoranzii în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare.
- De intensificat procesul de instruire în centrele științifice de performanță de peste hotare prin stagii de lungă durată.

2.2. Mijloacele financiare disponibile

- De activizat participarea personalului din domeniul cercetare, inclusiv a doctoranzilor la concursuri naționale și internaționale.
- De încheiat contracte economice științifice pentru lucrări executate la comanda beneficiarilor din străinătate.

2.3. Potențialul logistic și infrastructura de cercetare

- De îmbunătățit condițiile de activitate a cercetătorilor din laboratoarele Institutului
- De fortificat sistematic baza tehnico-materială a laboratoarelor științifice.
- De actualizat permanent sit-ul instituției.

3. Rezultatele cercetării, calitatea, eficiența, relevanța, impactul

- De majorat numărul de publicații prin monografiile în străinătate, capitole în monografiile în țară și publicații electronice. Toate publicațiile necesită acordul Consiliului Științific.
- De pregătit și editat manuale pentru învățământ universitar și preuniversitar.
- De intensificat activitatea de brevetare (3 brevete la 9 laboratoare) cu implementarea rezultatelor științifice obținute.
- De marit numărul proiectelor pentru tinerii specialiști (figurează numai 2) și a celor de inițiativă (un singur proiect).

CONCLUZIA DE ANSAMBLU A COMISIEI SPECIALIZATE

În baza evaluării IMSP IM și C, Comisia constată:

1. IMSP IM și C a fost constituit și activează în conformitate cu legislația în vigoare, realizează cercetări științifice, precum și pregătește cadre științifice
2. În cadrul instituției există un potențial științific înalt, care efectuează cercetări în conformitate cu direcțiile strategice și prioritare ale sferei științei și inovării din Republica Moldova și cu tendințele mondiale.
3. Instituția dispune de spații de activitate adecvate genurilor de activități întreprinse, care corespund normativelor tehnico-sanitare în vigoare.
4. Laboratoarele științifice, cercetătorii științifici își îndeplinesc planurile de activitate, utilizând metodologii și metode moderne de cercetare și beneficiind de un suport logistic corespunzător obiectivelor preconizate.
5. Rezultatele științifice obținute sunt înalt apreciate la nivel național și internațional și se reflectă în numărul mare de publicații în țară și peste hotare, participări la manifestări naționale și internaționale, implicarea cercetătorilor în diferite comisii naționale și internaționale medalii și alte distincții obținute de cercetători.
6. Indicatorii și informația prezentați în Raportul de autoevaluare al IMSP IM și C sunt veridici.

CONCLUZIE FINALĂ

În baza raportului de autoevaluare, analizei veridicității indicatorilor prezentați, precum și utilizarea metodelor de cercetare performante și adecvate obiectivelor proiectate, ce au permis obținerea rezultatelor semnificative al cercetărilor științifice, Comisia specializată de evaluare constată, că IMSP IM și C *corespunde* criteriilor de *reacreditare*.

Comisia specializată de evaluare propune Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare **reacreditarea** IMSP IM și C al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova cu profilul „Sănătatea mamei și copilului” cu atribuirea calificativelor pentru performanța obținută:

- a) instituției - **organizație competitivă pe plan internațional** (72,7%; 727 puncte);
- b) profilului de cercetare – (59,4%; 416 puncte).

Comisia specializată de evaluare (Ordinul CNAA, nr.01-08 din 15 mai 2017):

Președinte	Dumitru Sofroni , dr. hab. în științe medicale, profesor universitar
Secretar	Svetlana Cojocari , dr. în științe medicale
Economist-contabil	Furtună Zinaida

Comisia pe profil:

Valentin Friptu, dr. hab. în științe medicale, profesor universitar

Minodora Mazur, dr. hab. în științe medicale, profesor universitar

Ala Holban, dr. în științe medicale, conf. universitar